

בס"ד

ספר דברים: תחילת תורה שבעל פה – שיעור מס. 179**הרב ד"ר יהושע ברמן****ברכות ה'.**

"ואמר רבי לוי בר חמא אמר רבי שמעון בן לקיש: מאי דכתיב + שמות כ"ד + ואתנה לך את לחת האבן והתורה והמצוה אשר כתבתי להורתם, לחות - אלו עשרת הדברות, תורה - זה מקרא, והמצוה - זו משנה, אשר כתבתי - אלו נביאים וכתובים, להרתם - זה תלמוד; מלמד שכולם נתנו למשה מסיני."

מנחות כ"ט:

אמר רב יהודה אמר רב: בשעה שעלה משה למרום, מצאו להקב"ה שיושב וקושר כתרים לאותיות, אמר לפניו: רבש"ע, מי מעכב על ידיך? אמר לו: אדם אחד יש שעתיד להיות בסוף כמה דורות ועקיבא בן יוסף שמו, שעתיד לדרוש על כל קוץ וקוץ תילין תילין של הלכות. אמר לפניו: רבש"ע, הראהו לי, אמר לו: חזור לאחורך. הלך וישב בסוף שמונה שורות, ולא היה יודע מה הן אומרים, תשש כחו; כיון שהגיע לדבר אחד, אמרו לו תלמידיו: רבי, מנין לך? אמר להן: הלכה למשה מסיני, נתיישבה דעתו.

הרב צדוק מלובלין, מחשבת חרוץ, עמ' קל"ט:

ועיקר יסוד תורה שבע"פ התחיל אז מאנשי כנסת הגדולה... שהם מייסדי כל הגזירות ותקנות חכמים וכל הדרשות והלימודים, שכל שלשלת לימוד תורה שבע"פ היא מאכה"ג... ובאותו הדור היו אחרוני הנביאים... כי במיתת אותו הדור נסתם חזון... ואע"פ שהוא העלם הוא התגלות יותר... וכפי תוקף ההעלם כן הוא תוקף ההתגלות

הרב צדוק מלובלין פרי צדיק ה, עמ' כ"א; רסיסי לילה קכ"ח; ודברים דומים בזוהר ג' רס"א.
"הואיל משה באר את התורה' שהוא משנה תורה משה מפי עצמו אמרן. והוא התחלת תושבע"פ"

הנצי"ב, העמק דבר ויקרא כה: יח.

והנה לעשות חידושי תורה על פי הכללים שנשנו כבר אין צריך עיון יתירה כל כך כמו לעשות איזה כלל בדרשת התורה על פי הקבלות בהלכות שמכבר, כמו שהוסיף תנא דבי שמעאל יג מידות, ומתחלה היה שבע מידות שהביא הלל הזקן כדתניא בתוספתא דסנהדרין (ז: ה) וחר תנא דבי שמעאל נתוספו עוד כללים, והוא על פי עיון מחדש בכל דוד ודוד

הנצי"ב, העמק דבר דברים ה: א

"ועתה ישראל שמע אל החקים ואל המשפטים אשר אנכי מלמד אתכם היום" – זה הלשון משמעות "חקים" – אלו המדרשות י"ג המדות שהתורה נדרשת בהן ונחקקת בכל תיבה ואות. ו"המשפטים" – אלו הדינים שנחקר על ידי זה, ומוציאם הלכות חדשות... ומשה רבנו לימד לישראל במה שהראה כמה חוקים ומשפטים אשר העלה בפלפולו, ומזה ישכילו גם המה לעשות כן בכל דור

מכללת הרצוג-גוש עציון

ימי עיון בתנ"ך

קייץ תשע"ב